

Aan de gemeenteraad en B&W van Enschede

Postbus 20, 7500 AA Enschede

Datum: 24 augustus 2015

Betreft: Advies Actieplannen Vrijwillige Inzet en Mantelzorg

Geachte raadsleden en collegeleden,

Het plaatselijk overleg ouderenbonden (POOB) heeft zich verdiept in de actieplannen Vrijwilligers en Mantelzorgers van de gemeente Enschede. Wij willen in onze reactie met name ingaan op de actieplannen rond Mantelzorg. Al twee jaar geleden in oktober 2013 hebben wij het onderwerp mantelzorgondersteuning besproken op de grote themabijeenkomst voor alle senioren in Enschede. Ook op de themabijeenkomst in 2014 is dit onderwerp weer aan de orde geweest als onderdeel van de invoering van de Wmo in 2015. Het onderwerp is zo belangrijk voor de ouderenbonden, dat we in november 2015 er een speciale bijeenkomst over zullen organiseren. Wij zagen dan ook met veel belangstelling uit naar een beleidsnota Mantelzorgondersteuning.

Helaas moeten we constateren dat er nauwelijks concreet beleid in benoemd wordt, die de mantelzorgers ondersteunen, terwijl het aantal overbelaste mantelzorgers alleen maar toeneemt. Er wordt in het actieplan Mantelzorg (te) veel ingezet op diverse vervolgonderzoeken/ plannen van aanpak, die te maken hebben met voorlichting over mantelzorg aan diverse partners in onderwijs, welzijn, werkgevers en zorginstellingen en samenwerking tussen instellingen. Het ontbreekt aan concrete activiteiten voor de ondersteuning aan mantelzorgers zelf.

Wij concluderen, dat de huidige centrale ondersteuning door steunpunt Mantelzorg wordt versnipperd naar een decentrale aanpak in 9 wijkteams en de inzet door vrijwilligers 053 nieuwe stijl. Volgens onze informatie is het beschikbare budget van het mantelzorgcompliment in 2015 750.00 en wordt dit in 2016 1 miljoen. Daarnaast is er nog 450.00 structureel per jaar beschikbaar voor ondersteuning Mantelzorg. Dit vinden wij niet terug in een financiële paragraaf. Volgens het actieplan gaan de middelen voor mantelzorgondersteuning naar de wijkteams (en vrijwilligers 053??) en kan dit ingezet worden voor de ondersteuning van mantelzorgers. Criteria worden niet genoemd. Er is alleen sprake van een voornemen om een mantelzorgagenda op te stellen door de 9 wijkteams, maar concrete activiteiten zijn niet uitgewerkt.

Het POOB noemt verder enkele concrete punten, die zij graag opgenomen ziet in het actieplan, dan wel verder uitgewerkt in de vervolgplannen.

1. **Gedegen overdracht van kennis en kunde** van het Steunpunt Mantelzorg Enschede is essentieel ten aanzien van de beleidskennis en de ontwikkelde instrumenten t.a.v. ondersteuning mantelzorgers. Daarna kan het Steunpunt Mantelzorg (SIZTwente) pas stoppen met haar activiteiten. Daar de overdracht pas eind augustus gestart is, is een langere periode van overdracht nodig .
2. **Begeleiding en werving zorgvrijwilligers** moet apart geregeld worden door een speciaal aangesteld persoon met gedegen kennis van de problematiek van overbelaste mantelzorgers. De begeleiding van zorgvrijwilligers moet dus los gekoppeld worden van de gewone vrijwilligers. De behoefte van de zorgvrager en haar/zijn mantelzorger moet centraal blijven staan.
3. Er moet zicht komen op de **beschikbare middelen** binnen de Wmo voor concrete ondersteuning van mantelzorgers en het budget mantelzorgcompliment en hoe deze gelden ingezet gaan worden. De financiële paragraaf mantelzorgondersteuning 2015: 450.00 en 750.00 en 2016: 450.00 en 1 miljoen moet nog toegevoegd worden.
4. Er dient voldoende budget te zijn voor het creëren van **respijtzorg bij vakanties, tijdelijk uitval en overbelasting** van de mantelzorger met duidelijke criteria hoe hier gebruik van gemaakt kan worden. Voorlichting over de mogelijkheden van respijtzorg is essentieel. (o.a. de mogelijkheden via de zorgverzekering). Concreet beleid t.a.v. overbelaste mantelzorgers ontbreekt in het actieplan en moet dus op zeer korte termijn uitgewerkt worden. Hierbij dienen de inwoners en de mantelzorgers betrokken te worden.
5. Bij de uitwerking van respijtzorg dienen ook de mogelijkheden van **dagopvang/dagbesteding** betrokken te worden. Dagopvang zorgt namelijk voor een directe verlichting van de zorgtaken van de mantelzorger. Naast algemene voorzieningen met professionele begeleiding moet er vooral doorverwezen kunnen worden naar maatwerkvoorzieningen, zoals dagopvang bij zorginstellingen. Deze respijtzorg hoort thuis in een actieplan mantelzorgondersteuning.
6. **Bijeenkomsten voor mantelzorgers** (kennis vergroten, informatie doorgeven over ondersteuningsmogelijkheden, verwendag mantelzorgers e.d.) blijven nodig en zal centraal geregeld moeten blijven. Er dient nagegaan te worden welke activiteiten, die voorheen door het Steunpunt Mantelzorg (SIZTwente) gedaan werden een vervolg moet krijgen.
7. Het aanstellen van een **mantelzorgmakelaar**, die mantelzorgers helpen met de vele regelzaken rond het vinden van de juiste zorg en mantelzorgondersteuning, bevelen wij van harte aan. Overbelasting van de mantelzorger wordt hiermee voorkomen. Deze functie werd voorheen via de AWBZ door de casemanager dementie vervuld en is vervallen.
8. Het lijkt ons zeer zinvol om een **overkoepelende coördinator mantelzorgondersteuning** te benoemen, die zorgt voor een eenduidige aanpak, die duidelijk is voor alle mantelzorgers, maar ook voor de wijkteams en het vrijwilligersinformatiepunt 053.

Hanny Flore, vz POOB en vz ANBO

Johan Slaa, secr. POOB en interim vz PCOB

Louk Geilenkirchen, lid POOB, vz KBO

